

Iaz lau izan baziren, aurten Euskal Herriko bi galeria baino ez dira izango Madrilen datorren ostiralean zabalduko den ARCO arte garaikideko azoka ezagun eta entzutetsuan parte hartuko dutenak: Dieciseis eta Altxerri, Alfredo Alvarez Plagaro eta Dick Rekaldere

lanak aurkeztuz hurrenez hurren. Horiez gain, museo bat ere izango da, bere ondarearen hainbat bitxi erakutsiz: Arabako Arte Ederretako museo. Galerien arduradunekin mintzatu gara, hala joatea erabaki dutenekin. Iaz izan ondoren, aurten joango ez direnekin.

ARCO, jatorrizko neurrietara itzultzen

Euskal Herriko bi galeriak hartuko dute parte ostiralean hasiko den arte garaikideko azokan

JUAN LUIS ZABALA / DONOSTIA

Datorren ostiralean, otsailak 12, zabalduko duten Madrileko ARCO arte garaikideko azoka, lehenera itzuliko da aurten, aurreko urteetako harrandikeria puztuak albora utzi eta, apalago, berea duen berezko neurrira egokituko da berriro. Hori da behintzat ARCO gertutik ezagutzen dutenek eman diguten iritzia.

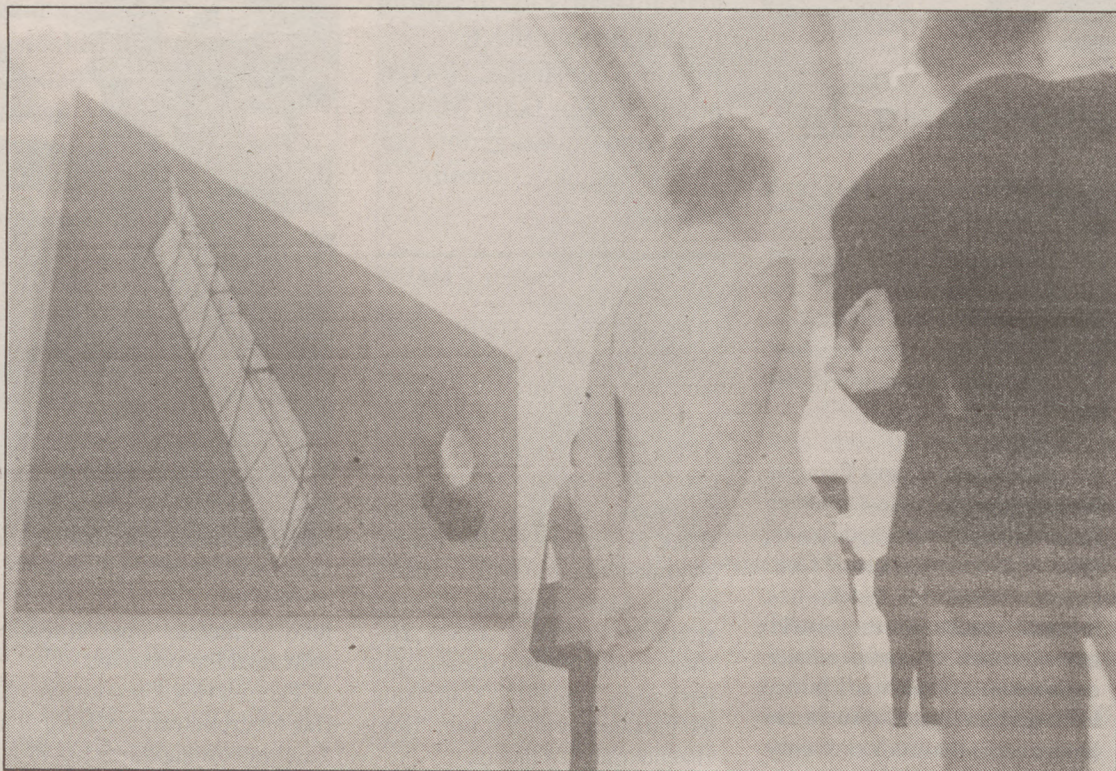
Leku aldaketa ere adierazkorra da: Palacio de Cristal bere lehengo tokira joko du aurten ARCOk, jatorrira, hots, Casa de Campora. Parte hartuko duten galerien kopurua ere asko murriztuko da. Gehiegizko hazkunde azkarra kaltegarritzat jo dute antolatzaileek, eta parte hartzeko aukera eskatu duten galeriak 417 izan arren, 130 baino ez dira izan baiezkotako jaso eta lekua izango dutenak.

Euskal Herriko bi galeria baino ez daude aurten ARCON parte hartuko duten 130 horien artean, donostiarrak biak: ARCON dagoeneko ohizkoa den Dieciseis eta aurten bigarren aldiz aurkeztu den Altxerri, Alvarez Plágaro eta Dick Rekaldere lanak aurkeztuz hurrenez hurren. Beste maila batean, erakundearen partaidetzaren ordezkari, Arabako Arte Ederretako museoak ere izango du bere lekua.

«HELBURUA EZ DA SALTZEA» Dieciseis galeria zuzentzen duen Gonzalo Sanchezen ustez, «Madril eta Bartzelonako gune nagusietatik aparte dagoen galeria batentzat garrantzi handikoa da ARCON parte hartzea». ARCOra joatean, «helburu nagusia ez da dirua irabaztea, alde horretatik gastatutakoa berreskuratzearekin konforme nintzateke», esan digu.

«Benetako arriskua ez da beti diruarena izaten; arrisku nagusia norbaiten aldeko apustua egitean datza», Sanchezen iritziz. Aurtengoan, ez du asko arriskatu duenik uste, Alvarez Plagaro artista ezaguna baita dagoeneko, baina duela sei urte artista hau lehendabizikoz aurkeztu zutenean ezberdina izan zela gogorarazi digu: «Galeriaren zein artistaren prestigioa jartzen dira jokoa horrelakoetan».

Espainiatik kanpoko galeriak ARCOri buruzko interesa galtzen ari direla uste du Gonzalo Sanchezek. «ARCOk arrakasta handiko urteak izan ditu. Modan egon da. Espainian merkatu bat egiteko zegoela pentsatu dute kanpoko galeriek, eta merkatu

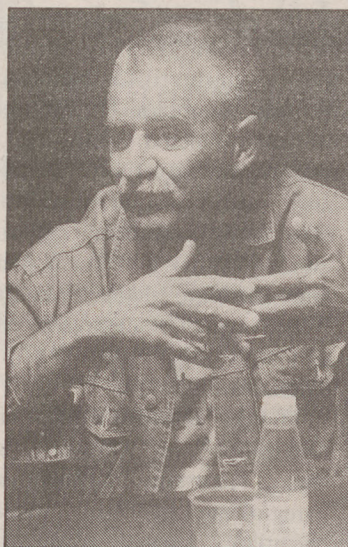
Berez dagokion neurrira itzuliko da aurten ARCO, adituen ustetan.

ALBERT OLIVE

✓ **Gonzalo Sanchez:** «Bi krisi uztartuko dira aurtengo edizioan: ARCOren krisi biografikoa eta ekonomi krisi orokorra».

horren bila etorri dira. Baina gero esperantza horiek ez dira uste bezala bete, dezepzioa etorri da».

«Bi krisi uztartuko dira ARCOren aurtengo edizioan», Gonzalo Sanchezen ustez: «Batetik, ARCOren beraren krisi

Gonzalo Sanchez. AITOR BAYO

✓ **Juan Ignacio Garzia Velilla:** «Artista gazte baten aldeko apustua egin dugu aurten. Promozioa izango da gure xede nagusia».

biografikoa dago, lehen aipatu ditudan esperantzen porrotari dagokiona; bestetik, bizitzen ari garen ekonomi krisi orokorra».

Altxerri galeriaren kasuan, ARCON parte hartzen duen bigarren aldia izango da aurtengoa,

galeria honen ardura duen Juan Ignacio Garzia Velillak adierazi digunez. Lehendabizikoz partaidetza, 1986an izan zuen Altxerri, Jose Luis Zumeta, Rafael Ruiz Balerdi, Jorge Oteiza eta beste zenbait artista euskal herriarren lanekin.

Altxerri galeriaren ahalegin nagusia, azken urteotan, artista gazteen katalogoak prestatzea bideratu da batipat, eta hasieran ez zuten Altxerriko arduradunek aurtengo ARCON parte hartzeko asmorik. Azken orduan egin zuten eskabidea eta azken orduan jakinarazi da beren partaidetza.

«Artista gazte baten aldeko apustua egingo dugu aurten», adierazi digu Juan Ignacio Garzia Velillak. «Izan ere, hori da gure xedea, artista gazteak promozionatzea. Horren ordean, hainbat artista klasikoren lanak eramango bagenitu —oraintxe bertan galerian erakusten ari garen Ameztoti, Goenaga, Ruiz Balerdi eta Zumetaren marrazkien bilduma adibidez—, komertzialtasunaren aldetik babestuago sentituko ginatke, noski, baina nahiago izan dugu zerbait berri eta freskoa aurkeztu».

Gastuak amortizatzeko esperantzarik ez du Juan Ignacio Garzia Velillak. «Gure ustez interesgarria den artista baten lana erakutsi nahi dugu, eta ARCON parte hartu, arte modernoaren promozionatuz. Eta, hain zuzen ere, bera bakarrik aurkeztu dugu, apustu horri indar handiagoa emateko».

«ESPEKULATZAILEEK INDARRA GALDU DUTE» Garzia Velilla-
ren ustez,

ARCO ez dago krisian. «Arte kontutuan ezjakina den espekulatzaileraren pertsonaiak indarra galdu du», eta horrek gauzak bere tokian uzti dituelakoan dago, baina arte garaikideak bizi-bizirik jarraitzen duela ez du dudarik. Arabako Arte Ederretako museoaren partaidetzak bi helburu izango ditu, arduradunetako batek, Dani Castillejok adierazi digunez: «Gure museo zer den adierazi eta arte garaikidearen munduaz informazioa jaso, beste museo eta galeriekin kontaktuak eginez».

Ramon Bilbao, Francisco Ruiz de Infante, Fernando Illana, Andres Nagel eta Manolo Quejido- ren hainbat lan eramango ditu Madrileko Arabako Arte Ederretako museoak. Horretaz gain, iaz hildako bi artistaren lanak ere bai; Rafael Ruiz Balerdi eta Carlos Alcolearenak.

Ekonomi krisiaren ondorioak

J.L.Z. / DONOSTIA

■ Bilboko Windsor eta Vanguardia, eta Gasteizko Trayecto dira iaz ARCON izan arren aurten Madrileko joango ez diren Euskal Herriko galeriak. Krisia bada-goela aitortzen badute ere, galeria hauetako arduradunek ez dute uste krisi hori berez eta bereziki artearena denik, ekonomi krisi orokorraren ondorio baizik.

«Gizarte osoaren eta ekonomi munduaren krisia da dagoena, ez bereziki arte munduaren krisia», esan digu Windsor galeria zuzentzen duen Roberto Saenz de Gorbeak. Windsorren kasuan,

diruaren inguruko kezka erabakiorra izan da, aurten Madrileko joateko: «ARCOra joateak gastu handiak ditu. Iaz 2.500.000 pezeta (125.000 libera inguru) kostatu zitzaigun parte hartzea. Merkatuak behera egin duela ikusita, pena handiz, joan ezinik geratu gara».

Azokaren filosofiaz debata egin beharra ikusten du Saenz de Gorbeak. Iritzi berekoa da Vanguardia zuzentzen duen Petra Perez ere: «Planteamendu argi bat falta da, ARCON parte hartzen duten galerien definizio zehatzagoa behar litzateke», bere ustez. Aurten ARCON ez izateari

ez dio garrantzi handirik eman nahi Perezek: «Batuetan joan egiten gara, beste batuetan ez».

Vanguardia galeriaren kasuan, Basileako azokara joateko aukera izan da ARCOren aukera baztertzeko erabakia bultzatu duena, Gasteizko galeria hau zuzentzen duen Toñi Prietok adierazi digunez. «Ez da une egokia azokaz azoka ibiltzeko, eta aukera egitean Basilearen alde egin dugu. Nahiz eta gastuak handiagoak izan, nik uste dut mugimendu handiagoa aurkituko dugula Basilean Madrilen baino. Iaz ere ikusi ahal izan zen ARCO indarra galtzen ari dela».